

Motion till riksdagen 2005/06: MJ387

av **Martin Andreasson (fp)**

Religiös slakt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om möjligheten till religiös slakt i Sverige.

Motivering

Den svenska djurskyddslagstiftningen innehåller ett generellt förbud mot att slakta djur utan föregående bedövning. I 14 § anger djurskyddslagen att husdjur ska vara bedövat när blodet tappas av och att andra åtgärder vid slakten inte får vidtas innan djuret är dött. Detta innebär att vissa religiösa slaktmetoder inte är tillåtna i Sverige.

När det i denna motion talas om religiös slakt avses så kallad skäktning, det vill säga att djuret slaktas genom att en rakbladsvass kniv förs i ett obrutet drag genom matstrupen, luftstrupen och halspulsåderna. Denna slaktmetod ingår i både de judiska föreskrifterna om kosher och de muslimska föreskrifterna om halal. Avgörande i båda religionerna är att djuret inte stressas under slakten och känner så lite smärta som möjligt.

År 1937 förbjöds skäktning i Sverige. Även om frågan gjordes till ett renodlat djurskyddsärende som behandlades inom ramen för slaktlagen kan man diskutera om detta var det enda motivet för reformen. Detta visas bland annat genom vad departementschefen anförde i propositionen (1937:188, min kursivering): ”*Oavsett hur det förhåller sig med graden av lidande som vid skäkningen tillfogas djuret, föreligger även andra omständigheter som tala för ett skäktningsförbud. Man kan således inte bortse från att skäkningen gör ett mera motbjudande och råare intryck på åskådaren än bedövningsslakten. ... Vidare måste beaktas, att det otvivelaktigt för stora delar av vårt folk framstår såsom stötande att en sådan slakt är lagligen tillåten.*”

Med andra ord fanns det inte bara djurskyddshänsyn bakom förbudet utan också en vilja att ta avstånd från judarnas traditionella religiösa slaktmetod. Att förbudet infördes vid denna tid bör ses i ljuset av den internationella utvecklingen. Schweiz förbjöd skäktning redan 1893, Norge följde efter 1930,

Fel! Okänt namn på

Tyskland i och med nazisternas maktövertagande 1933 och Sverige alltså 1937. I alla områden som var underkuvade av nazisterna under andra världskriget var skäktning förbjuden. Förbudet hävdades efter krigsslutet i alla länder utom Norge, Schweiz och Sverige. Även Island har i dag ett generellt förbud mot skäktning.

Den svenska hållningen till religiös slakt präglas av dubbelmoral. Utgångspunkten för all lagstiftning borde vara att den bygger på principer som är generella och skulle kunna förverkligas i alla länder. Den svenska linjen förutsätter däremot att andra länder *inte* följer vårt exempel.

Å ena sidan har vi totalförbud mot religiös slakt, å andra sidan accepterar vi att enskilda människor löser detta dilemma genom att importera kött från djur slaktade enligt koscher- och halalföreskrifter i andra länder. Den som håller kosher eller strikt håller sig till halalföreskrifterna kan rentav i särskilda fall serveras sådan kost inom offentlig verksamhet, t.ex. under värnplikts-tjänstgöring.

I EU:s slaktdirektiv är grundprincipen att djur skall bedövas före avblodning. Där ges dock möjlighet att slakta djur genom avblodning utan föregående bedövning i samband med religiösa ceremonier, en möjlighet som Sverige alltså inte tillämpar. Även länder som tillåter religiös slakt har vanligtvis olika regler för att säkerställa djurskyddshänsyn, till exempel krav på bedövning omedelbart efter snittläggning, närvaro av veterinär och fixering av djuret.

Djurskyddsmyndigheten redovisade i april 2005 en rapport där man på nytt utvärderar olika frågor kring religiös slakt. Bland annat görs en översikt av lagstiftningen i olika länder. Särskilt intresse ägnas Nya Zeeland, där det förekommer reversibel elektrisk bedövning av nötkreatur i samband med halalslakt. Djurskyddsmyndighetens slutsats är att hanteringen av djuren i samband med elektrisk bedövning kan göras på ett djurskyddsmässigt acceptabelt sätt, under förutsättning att djuren hanteras lugnt och fixeringsboxen är väl utformad så att djuren är fixerade under en mycket kort tid. Bedövningseffekten vid elektrisk bedövning av den aktuella typen är dokumenterat god.

Även om själva bedövningsmetoden bedöms vara effektiv och tillförlitlig pekar dock Djurskyddsmyndigheten på att den ändå inte kan införas i Sverige, eftersom svensk lag och EU:s slaktdirektiv inte tillåter de metoder som slakten förutsätter. Bland annat gäller detta användningen av immobilisering (elektrisk stimulering i syfte att hämma muskelryckningar i slaktkroppen), som strider mot svenska regler om att inga andra åtgärder (utöver avblodning) får vidtas med slaktkroppen förrän djuret är dött.

Djurskyddshänsynen måste alltid väga tungt. Det gäller också vid religiös slakt. Samtidigt är det ett faktum att den svenska lagstiftningen har utformats helt utan hänsyn till de särskilda aspekter som olika religioner anlägger på slaktmetoder. En skenbart neutral lagstiftning blir i praktiken ett hinder för människor att leva i enlighet med sin tro.

Den svenska lagstiftningen måste alltså förändras, eftersom den inte är någon hållbar lösning på avvägningen mellan djurskyddshänsyn och religionsfrihet. Inte minst mot bakgrund av de möjligheter som Djurskyddsmyndigheten pekar på bör arbetet fortsätta med att skapa ett regelverk som ger möjlighet

Fel! Okänt namn på

till religiös slakt och samtidigt skapar tillräckliga garantier för djurskyddshänsyn. Det får ankomma på regeringen att avgöra närmare åtgärder.

Stockholm den 3 oktober 2005

Martin Andreasson (fp)